

DEN SMALLE BOG

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 5. årgang. ISSN: 2446-0079

Hvem er det, der skriver?

Forfattere i Den smalle bog

Læs Den smalle bog fast

Kontakt og kolofon

Den uafrystelige Lorca

Federico Garcia Lorca
Sigøjnerballader Digter i New York
Det Poetiske Bureaus Forlag 2020 -
Bureauets lommebibliotek Af Carina
Wohlk. Kender ...

Find rundt i Den smalle bog

Den smalle bog er et tidsskrift for bog anmeldelser og bringer desuden andre litterære lessinger, klummer, skønlitterære og essayistiske originaltekster

Midt på siden står det seneste indlæg. Øverst i højrespalten og øverst i venstrespalten står de foregående indlæg. Længere nede i højrespalten kan man læse tidsskriftet kronologisk og man kan klikke sig ind på tidsskriftets forskellige stofgrupper. Længere ned i venstrespalten er nogle af de mest læste, tidligere indlæg fremhævet. Længere nede er forskellige relevante links. Øverst på siden kan man se, hvem der skriver på Den smalle bog og hvem de skriver om.

Links til digitale tidsskrifter mm.

- The Lit Hub - The Best Of The Literary Internet
- The Public Domain Review

Steinbeck-tema i Den smalle bog

- Læs Egil Hvid-Olsens introduktioner til ni af hovedværkerne

søndag den 25. oktober 2020

Sydafrikansk hukommelsestab

Koleka Putuma
Kollektivt hukommelsestab
Oversat af Liv Nimand Duvå
116 sider
Forlaget Rebel With a Cause

Jeg var temmelig rystet over at se Black Lives Matter-ideen i Danmark kapret af den provokationssøgende, kompromisløse Bwalya Sørensen, som på Christiansborg Slotsplads stod på en talerstol og råbte "lock her up" om en eller flere danske politikere. Støjberg var helt sikkert blandt dem.

At anvende Trump-kampagnens demagogiske greb med at få de ansigtsløse stemmekvæg til at råbe at modstanderkandidaten Hillary Clinton burde fængsles er det af de mest demokratisk uværdige politiske strategier, jeg mindes i min levetid.

At se Black Lives Matter bruge den samme strategi, fjerner enhver seriositet fra den og gør den ligegyldig og overflodig. Således røg endnu en god mulighed for seriøst at debattere ulighed i det offentlige rum i Danmark, ligesom #metoo-bevægelsen oprindelig blev afmonteret i pressen.

Fordi der hele tiden skete noget

Så meget desto mere er det modigt af det lille forlag Rebel With a Cause at udsende en af de senere års internationalt set mest opsigtsvækkende, afrikanske digtbøger, Koleka Putumas Kollektivt hukommelsestab. Bogen har ligget på mit skrivebord i månedsvis, men den har ikke mistet sin aktualitet. Det gør den ikke foreløbig. Den har ligget der, fordi der hele tiden skete noget, der gjorde, at jeg måtte tænke over den en gang til, nemlig de store politiske slagudvekslinger i USA og England omkring kulturarven og den fortsatte strukturelle undertrykkelse af sorte.

I de anmeldelser, jeg har set på dansk (den har været anmeldt i to aviser og et par digitale magasiner) betegnes bogen oftest som "traumebearbejdelse". Det er en bearbejdelse af den grove hvide undertrykkelse under apartheidsystemet i Sydafrika, der blev opløst i 1993. Den er også meget mere end det. En glimrende anmeldelse med flere meget fine læsestrategier i det digitale tidsskrift Modspor kommer ind det centrale i bogen, nemlig, at det kristne menneskesyn, med mennesket som en synder, der skal frelses, er det, der skaber det magtsprog, der muliggør den undertrykkelse, de hvide har underkastet de sorte i Sydafrika.

Anmeldelsen går ikke hele vejen og trækker den uundgåelige konklusion: At queer-perspektivet ganske enkelt er nødvendigt for at opløse den magtstruktur. At det er det, der skaber queer-perspektivet, forstået som et identitetsmæssigt opgør med enhver form for kristen-kapitalistisk-borgerlig-middelklasse-køns-binær moralitet, der fodrer vores normer med magtsprog.

Det er længe siden, den undertrykkende del af det kristne menneskesyn var synlig i en dansk sammenhæng. Det menneskesyn bygger på en uheldig senantik og derved for-modernistisk kropsfjendtlighed, der dybest set ligger det kristne næstekærlighedsbudskab fjern. I den strenge, sydafrikanske calvinisme har det imidlertid været synligt hele tiden. Calvinismen er en særlig form for protestantisme, der har haft mest gennemslagskraft i Schweiz og det Holland, der i begyndelsen dominerede Sydafrika.

"Den første mand/ du lærer at kende/ er en hvid man// Så kommer du i skole og lærer/ det samme// Vi blinker ikke/ Vi undrer os// Og sådan er det/ overalt./ Hele tiden// Evangeliet/ er måden hvidheden bryder ind i vores hjem på/ og tvinger os i knæ." (s. 21)

Jeg gad godt se den engelske original, for at undersøge, om der er et ordspil mellem i knæ og på knæ, som den i øvrigt udmærkede danske oversættelse ikke har fået med.

Humor, indsigt og poesi

Digtsamlingen er en overbevisende tour de force. Koleka Putuma farer som en bulldozer ind mod og henover de mure, som magten har skabt og bryder dem ned med humor, indsigt og poesi. Bogen har mange store og stort anlagte digte, der eksperimenterer med at blande digtets former op med magtsprogets former, f. eks. blankettens. Og ind i mellem får vi korte, fyndige, rammende udtryk, som bagsidetekstens:

"At vokse op sort & kvinde/ skal nok lære dig/ at samle på skeletter/ at hæfte dine skrig sammen med gaffatape/ så alle kan blade videre til næste side uden besvær"

Det fantastiske ved Putuma, er at hun – i modsætning til Bwalya Sørensen - kan tackle sine traumer på en (kunstnerisk set) utraumatisk måde og tale om overgreb, voldtaget, kister, kister og atter kister, afskeder, gammeltestamentlige vederstyggeligheder, gråd, vold og dæmoner på en måde, der får os til alligevel at spejle efter små glimt af håb.

Jeg havde for et par år siden en kort udveksling med Bwalya Sørensen, hvor jeg i en sammenhæng forsøgte at udtrykke min solidaritet med en sag, hun stod for, men det gik helt galt. At jeg overhovedet havde synspunkter var tilstrækkeligt til at brændemærke min hvidhed med magt og til at mode den med afvisning og latterliggørelse.

For godt 10 år siden deltog jeg i en konference i Sydafrika, hvor jeg indså, at forskningskommissionen, som Mandela havde iværksat i 1990'erne, efter hans tid som præsident, blot havde vendt op og ned på sort og hvid. En berømt svensk idéhistoriker holdt en forelæsning på konferencen om begrebets solidaritetsinteressante historie (Marx kendte det f. eks. ikke).

En due er død og mit digt sendte én til vejrs

Få en mail, når Den smalle bog udkommer

Email address...

Slå op i Den smalle bog

DE SMALLE BØGER - Klik og se mere

- ▼ 2020 (56)
 - ▶ december (4)
 - ▶ november (7)
 - ▼ oktober (6)
 - Sydafrikansk hukommelsestab
 - Den privilegerede arbejdsløse
 - Nærvær og sansning i hendøen eller tilbivelse
 - Hinkeruder på Vesuv
 - Religiøs kulturmøde
 - Slave af de sociale medier
 - ▶ september (6)
 - ▶ august (6)
 - ▶ juli (6)
 - ▶ juni (5)
 - ▶ maj (3)
 - ▶ april (2)
 - ▶ marts (2)
 - ▶ februar (3)
 - ▶ januar (4)
- ▶ 2019 (49)
- ▶ 2018 (43)
- ▶ 2017 (36)
- ▶ 2016 (34)

Den smalle bogs stofgrupper. "Lyrik", "Prosa" og "Essay" er originaltekster

- antologi (1)
- boganmeldelse (75)
- dagbøger (1)
- digtsamling (27)
- En litterær refleksion (5)
- essay (4)
- eventyr (1)
- fabler (1)
- faglitteratur (11)
- klassikerlæsning (13)
- kortroman (4)
- kunstbog (10)
- lyrik (3)
- noveller (4)
- prosa (6)
- prosadigt (2)
- roman (16)

Sidevisninger i alt

125,103

Men det gik helt galt. Blot fordi han var hvid, blev hans forelæsning, trods sin milde og åbne diskurs, afvist og latterliggjort.

Er dialog mulig?

Er det overhovedet muligt at skabe en åben dialog i en situation, hvor den strukturelle undertrykkelse sidder i sproget og i menneskesynet? I en religiøs sammenhæng, som Putuma bruger, er den strukturelle undertrykkelse ovenikøbet eksistentielt forankret.

Blandt de store digte i bogen er Enogtyve måder at forlade nogen på, der giver en sær association til Paul Simons 50 Ways to Leave Your Lover. Paul Simon, der jo netop har inddraget den sydafrikanske musik i sin egen, bl.a på albummet Graceland. Kan der virkelig være flydt en strøm af inspiration den modsatte vej, eller stammer det fra et helt tredje sted? Hvis det er en Paul Simon-inspiration, underminerer den ikke digtets styrke og gyldighed, men understreger, at jeg som hvid middelklassemand (ligesom Paul Simon) også har lov at være her, hvad jo Bwalya Sorensen jo kan få mig til at tvivle på.

Når Putuma rejser sig op og begynder at tale, som hun gør her – og folk lytter virkelig, hun har fået flere afrikanske litteraturpriser – og bruger en queer-strategi i poesien, som nødvendig dåseåbner, opdager hun formentlig hurtigt, at verden i mellemtiden er overtaget af populistiske og højrenationalister, Trump, Modi, Bolsonaro, Putin, Erdogan, Duterte, Orban, Kaczynski, som alle som en ser det som deres vigtigste kulturpolitiske opgave at eliminere queerperspektivet fra verdens overflade, bortset fra hinduen Modi. For ham er det muslimerne, der er problemet.

Anmeldelsen har tidligere været bragt i **POV International**

Indsendt af **Jakob Brønnum**

Ingen kommentarer:

Tilføj en kommentar

 Kommenter som: **connyta (Gooç** ▼

 Underret mig

[Nyere indlæg](#)

[Startside](#)

[Ældre indlæg](#)

Abonner på: [Kommentarer til indlægget \(Atom\)](#)